

Pornografi

Passage nr. 40, tidsskrift for litteratur og kritik - Tema: Pornografi 98 sider, 90,- kr.

Passage tager i dette nummer forskellen mellem pornografi og litteratur under kærlig behandling. Det er brugslitteraturen til forskel for skønlitteraturen, som man først og fremmest retter blikket mod - dog ikke mere end at forbindelsen til den klassiske romanlitteratur understreges allerede i indledningens påpegning af, at ordet "roman" i det tidlige moderne havde en klang af lummer og useriøs litteratur. Der er bidrag af en lang række danske og nordiske forskere og forfattere (bl.a. Morten Kyndrup, Kasper Nefer Olsen, Morten Thing, og Hans Otto Jørgensen), der diskuterer og afprøver genren, samt nogle små litteratur- (eller pornografi-) historiske perler, som strækker sig fra en frivol strofe af Gaius Valerius Catullus til dommer J. M. Woolseys frikendelse af James Joyces *Ulysses*.

Henrik Borup Nielsen

Krigere og helgener

Dick Harrison, *Krigere og helgener. Vesteuropas historie 400-800 e.Kr.*, Oversat fra svensk af Birgitte Brix, Gads Forlag, 2001, 576 sider, illustreret, 349 kr.

I stedet for den traditionelle fortælling om perioden fra år 400 til 800 som en mørk middelalder, som en periode

hvor barbarer og vandaler hærgede Europa, forsøger den svenske middelalderhistoriker Dick Harrison i *Krigere og helgener* at tegne et mere nuanceret billede af den periode i Vesteuropas historie, der traditionelt behandles under overskrifterne 'folkevandringerens tid' eller 'den tidlige middelalder'. Han får undervejs i sin fremstilling plads til såvel traditionel politisk historie som kulturhistorie, kvindehistorie, krigshistorie, økonomisk historie, religionshistorie mv. *Krigere og helgener* er skrevet i et forbilledligt klart sprog (og uden brug af noter), og den henvender sig til såvel fagfolk som almindeligt interesserede læsere. Bogen er udstyret med illustrationer (fotos, kort mv.) og forsynet med en omfattende kilde- og litteraturliste.

Mads P. Sørensen

Alain de Botton

Filosofiens trøst, Tiderne Skifter, København 2001, 270 sider, 275 kr

Alain de Botton (f. 1969) har indtil videre skrevet fem bøger: Tre romaner, en bog om Proust og altså *Filosofiens trøst*, der er oversat af Pia Juul. Bogens intention er konkret at vise, hvordan filosofien kan være et hjælperekskab i forhold til vort livs bekymringer. Hertil har de Botton udvalgt seks filosoffer spredt over de sidste 2500 år, og han forsøger at sælge hver især ud fra et bestemt problem. Når man er upopulær, skal man læse

Sokrates. Hvis man har pengesorger, kan Epikurs tænkning trøste. Er man frustreret, står Seneca klar. Føler man sig utilstrækkelig, er der hjælp at hente hos Montaigne. Schopenhauer er til trøst, når man har hjertesorger, og sluttelig er Nietzsche til trøst, når man har vanskeligheder.

Denne tematisering er falsk varebetegnelse. Bogen handler ganske vist om ovennævnte seks filosoffer – og det er et godt valg – men kun i mindre grad om præcis disse seks problemstillinger. Heldigvis, må det siges, for hvis netop disse filosoffer blev til problemknusere og til trøst, ville de ikke have været filosoffer.

Bogen er konkret historisk, dramatisk og med illustrationer og ikke alment filosofisk, hvilket medfører, at bestemte tanker og begivenheder fikseres i stedet for de sædvanlige filosofihistoriske generaliseringer. Det er både godt og ondt. Godt fordi det gør bogen enormt underholdende, levende og spændende, men ikke så godt, fordi de filosofiske tankers troværdighed står på spil. Det er simpelthen pop, som kan være en åbning for filosofien, men heller ikke mere. At et navn som Cicero og et ord som ”mod” ikke er kommet med i det ellers fortrinlige register, men at en avis som ”The Times” og et ord som ”erektion” er med, siger næsten alt.

Ole Morsing

Religionskritik

Bent Rensch, *Ud med Gud? – Bidrag til den moderne religionskritik*, Systime, 2001, 167 sider, 128 kr. (eksl. Moms).

Dette tekstudvalg, der bringer uddrag fra centrale religionskritiske skrifter fra David Hume til Luc Ferry, må være en kærkommen udgivelse for alle gymnasium- og HF-elever. I en overskuelig form præsenteres tretten tekster, hvor der til hver er knyttet en kort introduktion til den pågældende tænker. Bogen lægger ud med en glimrende indledning, der fremstiller den europæiske religionsfilosofi fra antikken frem til i dag. Således kan udvalgets tekster anskues i forlængelse af den genkommende traditionskritik, der fungerer som en af hoveddrivkræfterne i den vestlige overlevering. Samtidig med at det, der hele tiden vender tilbage, betones, så antyder titlen, at det kritiske moment særligt radikaliseres i den moderne religionsfilosofi, hvor intet tages for givet, men alt bliver et spørgsmål værdigt.

Jonas Holst Sørensen

Fransk filosofi

Temaer i nyere fransk filosofi (redigeret af Jesper Myrup), Forlaget Philosophia 2001, 268 sider, 248 kr.

Forlaget Philosophia præsenterer i dette nummer solide og velskrevne læsninger, der – som titlen siger – med udgangspunkt i en række nyere, franske filosoffer reflekterer det spændingsfyldte forhold imellem videnskab og filosofi. Der gøres i forordet opmærksom på, at ”De 10 artikler er ikke lette”, hvorfor det må undre læseren, at der herefter henvises til HF og Gymnasium som den primære målgruppe, mens de videregående uddannelser og alle yndere af fransk filosofi nævnes bagefter. Sværhedsgraden af de enkelte tekster vil sprænge rammerne for såvel klasseundervisning som selvstudium på gymnasieniveau. Dog kunne man måske forestille sig enkelte, som i et nu hæver hovedet og fatter en lidenskabelig interesse for philosophia.

Skulle man være på udkig efter andet end den strengt argumenterende fremstilling, så bringer antologien et ”livsverdensfragment” i form af Søren Gosvig Olesens samtale med Michel Foucault en dag i januar 1981. Denne tekst er hele samlingen værd, og stiller på én gang Foucault frem for læseren og lader ham igen forsvinde ind i den parisiske nat.

Jonas Holst Sørensen